

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 93/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Líviou Kňazikovou, advokátska kancelária, Námestie M. R. Štefánika 6, Komárno, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 11 S 4/2012-35 z 21. augusta 2012 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. decembra 2013 v konaní sp. zn. 5 Sžf 90/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“)

č. k. 11 S 4/2012-35 z 21. augusta 2012 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo 17. decembra 2013 v konaní sp. zn. 5 Sžf 90/2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozhodnutím Daňového úradu Komárno (ďalej len „daňový úrad“ alebo „správca dane“) č. 621/230/19051/11/Sza z 30. marca 2011 bol sťažovateľovi vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie február 2006 v sume 3 799,97 € za porušenie § 49 ods. 2 písm. a) zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z pridanej hodnoty“). Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky rozhodnutím č. I/224/20122-112423/2011/992128-r z 27. októbra 2011 rozhodnutie správcu dane potvrdilo. Sťažovateľ doručil krajskému súdu 5. januára 2012 žalobu podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti uvedeného rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu. Navrhol toto rozhodnutie, ako aj prvostupňové rozhodnutie správcu dane zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Krajský súd rozsudkom č. k. 11 S 4/2012-35 z 21. augusta 2012 žalobu sťažovateľa zamietol. Konštatoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia daňového orgánu. Uviedol, že sťažovateľ „mal účtovné doklady na... deklarovany tovar“, ale „nebol preukázaný pôvod tohto tovaru, nebolo možné identifikovať spoločnosť, ktorá dodala guľatinu dodávateľovi žalobcu a ani preveriť prepravcu tohto tovaru, ktorý by potvrdil údaje uvedené v daňových dokladoch“. Taktiež upozornil, že sťažovateľ „nepreukázal splnenie podmienok na odpočítanie dane na predložené faktúry od spoločnosti [REDAKOVANÉ] Nad akúkoľvek pochybnosť bolo v daňovom konaní preukázané, že tvrdenie konateľa tejto spoločnosti [REDAKOVANÉ] o tom, že guľatinu nakupoval bez skladu od spoločnosti [REDAKOVANÉ] a následne guľatinu odpredal žalobcovi, bolo preukázané, že sa nezakladá na skutočnosti, lebo označená spoločnosť [REDAKOVANÉ] s takouto komoditou neobchodovala, žiadnu guľatinu nedodávala spoločnosti [REDAKOVANÉ] a jeho konateľa [REDAKOVANÉ] nepozná konateľ uvedenej spoločnosti“.

Krajský súd upriamil pritom pozornosť na fakt, že predmetom sťažovateľom deklarovanych zdaniteľných obchodov, z ktorých odvodil nárok na odpočítanie dane

z pridanej hodnoty, bolo drevo. To je „špecifický druh tovaru, ktorého ťažba, preprava, skladovanie a spracovanie podliehalo pravidlám, ktoré sú ustanovené v zákone č. 326/2005 Z. z. o lesoch a ustanovených vyhláškach. Podmienky a pravidlá ťažby dreva nie je možné obísť, pretože každý článok v reťazci od ťažby dreva až po spracovanie sa musí riadiť týmto zákonom a mať doklady o pôvode dreva v lehote tak, ako to ustanovuje zákon o lesoch. Doklady vystavené v súvislosti s dodávkou dreva (gulatiny) musia mať vždy povahu faktu a musia byť vystavené na materiálnom základe, teda drevo musí existovať, musí byť vyťažené v zmysle podmienok upravených v zákone o lesoch a vykonávacích vyhlášok o vyznačovaní a evidencii ťažby dreva, ako i dokladoch o pôvode dreva... Samotná skutočnosť, že žalobca v zmysle zákona o lesoch nepostupoval, so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] dlhé roky spolupracoval a neboli problémy, ešte neznamená, že tento dodávateľ neporušoval zákon a taktiež, že žalobca spĺňa podmienky na odpočítanie dane v zmysle zákona o DPH...“.

Krajský súd zdôrazňujúc, že v správnom súdnictve nepôsobí ako súd skutkový, podrobil napadnutý postup a rozhodnutia daňových orgánov prieskumu z hľadiska toho, „či vykonané dôkazy, z ktorých správca dane, ako i žalovaný... vychádzali, nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorého pochádzajú alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady daňového konania, ako i na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia možný skutkový záver, ku ktorému správca dane dospel, ako i žalovaný daňový orgán, keďže obe rozhodnutia tvoria jeden celok a nezistil rozpor so zákonom o správe daní... ani s hmotnoprávnym predpisom č. 222/2004 Z. z. o DPH...“.

V odvolaní proti prvostupňovému rozsudku sťažovateľ nesúhlasil s právnym záverom krajského súdu o nesplnení podmienok podľa § 49 ods. 2 písm. a) zákona o dani z pridanej hodnoty. Konštatoval, že jeho dodávateľ „tovar vlastnil a bez prevzatia na sklad predal a dodal jemu. Žalobca bez pochyb kúpnu cenu tovaru riadne a včas zaplatil. Gulatínu spracoval na hranoly, dosky atď. čoho nepochybným dôkazom sú odberateľské faktúry ako aj zaplatené faktúry za porez gulatiny. S týmito skutočnosťami sa správca dane vo svojom rozhodnutí nevysporiadal, v čom žalobca vzhladol porušenie zásady zakotvenej v § 2 ods. 3 zák. č. 511/1992 Zb...“. Fakt trestného stíhania konateľa sťažovateľovho dodávateľa (spoločnosť [REDAKOVANÉ]) je „mimo žalobcu, napriek tomu boli tieto

skutočnosti daňovým úradom vyhodnotené v neprospech žalobcu ako dôkazy preukazujúce nedodanie guľatiny. Žalobca vykonával piliarsku výrobu – prevádzkovanie gatra. Z toho dôvodu sa javí byť irelevantné zisťovanie správcu dane u krajských lesných úradov či žalobca bol obhospodarovateľom lesa resp. nákupcom dreva alebo povinnou resp. oprávnenou osobou vystaviť doklady o pôvode dreva... Z podnikateľskej činnosti žalobcu je nesporné, že tento nebol obhospodarovateľom lesa ani nákupcom dreva podľa zákona o lesoch.“. Záver krajského súdu, podľa ktorého „žalobca vedel, resp. musel vedieť o skutočnostiach, že drevo, ktoré spoločnosť [REDAKOVANÉ] dodávala žalobcovi nemá preukázaný pôvod... v zmysle platných právnych predpisov“, hodnotil sťažovateľ v odvolaní ako nemajúci oporu vo vykonanom dokazovaní.

Najvyšší súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol rozsudkom sp. zn. 5 Sžf 90/2012 zo 17. decembra 2013 tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil. Zrekapituloval pritom nesporné fakty prejednávanej kauzy, podstatu relevantných ustanovení právnych predpisov a uzavrel, že sťažovateľ „nepreukázal nadobudnutie smrekovej guľatiny, vyfakturovanej vyššie označenými faktúrami a to spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti, a preto sa najvyšší súd stotožnil s názorom krajského súdu, ako aj žalovaného, že žalobca v konaní nepreukázal, že vecné plnenia fakturované vyššie označenými faktúrami boli žalobcovi vôbec dodané a že boli dodané práve obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ], keď ani táto spoločnosť nepreukázala dodanie predmetnej smrekovej guľatiny od spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Žalobca tak v konaní neunesol dôkazné bremeno v zmysle § 29 ods. 8 zákon o správe daní“.

Najvyšší súd k odvolacím námietkam sťažovateľa opierajúcim sa o judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) ešte uviedol, že „bolo povinnosťou žalobcu ako spracovateľa dreva požadovať od svojho dodávateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ] doklady preukazujúce pôvod predmetného dreva v zmysle § 24 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch... a vyhl. č. 232/2006 Z. z., a to predovšetkým za účelom preukázania pôvodu dreva. Pokiaľ mu dodávateľ, t. j. obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] predmetné doklady nepredložila, žalobca nepochybne vedel, resp. mal vedieť, že nejde o legálne dodávky a takéto dodávky nemal prevziať.“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ dôvodí, že „*odvolací súd ako aj krajský súd sa dostatočne nevysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré sťažovateľ uviedol vo svojej žalobe a následne v odvolaní, v dôsledku čoho súd nesprávne vyhodnotil daný skutkový stav a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci*“. V nadväznosti na to sťažovateľ (obdobne ako vo svojom odvolaní proti rozsudku krajského súdu) tvrdí, že drevnú hmotu nakupoval „*predovšetkým od obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]*“, a zdôrazňujúc trestné stíhanie konateľa uvedenej spoločnosti uvádza, že „*ide o skutočnosti, ktoré sú mimo sťažovateľa, avšak aj napriek tomu boli tieto skutočnosti daňovým úradom vyhodnotené v neprospech sťažovateľa ako dôkazy preukazujúce nedodanie guľatiny*“. Opätovne sťažovateľ akcentuje, že nespĺňa definičné znaky obhospodarovateľa lesa ani nákupcu dreva.

Najvyšší súd podľa sťažovateľa «*nesprávne právne posúdil, nevyhodnotil skutkovo správne otázku vedomosti sťažovateľa o skutočnostiach týkajúcich sa pôvodu dreva, pričom súd vychádzal len z irelevantných tvrdení správca dane, ktoré sú sporné a nepodložené žiadnymi dôkazmi... Nie je vôbec zrejmé, na základe ktorých nepochybných dôkazov správca dane dospel k záveru, že sťažovateľ vedel, resp. musel vedieť o skutočnostiach, že drevo, ktoré obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] dodávala sťažovateľovi, nemá v zmysle platných právnych predpisov preukázaný pôvod... Daňový úrad v rámci svojho dokazovania neprodukoval žiadny relevantný dôkaz, ktorý by preukazoval vedomosť sťažovateľa o uvedených skutočnostiach, pričom formulácia „musel vedieť“ je v kontexte základných zásad hodnotenia dôkazov neprípustná a neumožňuje správcovi dane vyvodiť jednoznačný záver o existencii vedomosti sťažovateľa o uvedených skutočnostiach. Takéto vážne tvrdenie oprieť iba o stanovisko sťažovateľa, že s dodávateľom dreva – s obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ] mal dobré dlhoročné obchodné vzťahy a nemal dôvod preverovať legálnosť nadobudnutej guľatiny je navyše, laické, špekulatívne a nijakým spôsobom nepodložené a je nepochybné v rozpore so zásadou zakotvenou v § 2 ods. 3 zák. č. 511/1992 Zb. ...».*

Na podklade citovanej argumentácie sťažovateľ nesúhlasí ani s názorom najvyššieho súdu o neaplikovateľnosti relevantnej judikatúry Súdneho dvora (kauza Optigen) na prejednávaný prípad.

Sťažovateľ ďalej podčiarkuje, že v jeho prípade „nešlo v žiadnom prípade len o formálnu existenciu faktúr o dodávke dreva, nakoľko... v konaní produkoval jasný a relevantný dôkaz o reálnej existencii kúpenej guľatiny, ktorú spracoval na hranoly, dosky, atď., čoho nesporným dôkazom sú odberateľské faktúry ako aj faktúry za porez guľatiny“. Tieto dôkazné prostriedky podľa sťažovateľa „jednoznačne preukazujú reálnu existenciu guľatiny, ako aj jej reálne odovzdanie a následné spracovanie tak, ako uvádza sťažovateľ“.

Sťažovateľ uzatvára, že „konaním a rozhodovaním prvostupňového súdu ako aj súdu odvolacieho bolo v dôsledku ich arbitrárneho postoja k žalobe ako aj k odvolaniu sťažovateľa zasiahnuté do jeho práva na spravodlivé súdne konanie“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol vo veci samej nálezom takto:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/90/2012 zo dňa 17. 12. 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11S/4/2012-35 zo dňa 21. 08. 2012 bolo porušené.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/90/2012 zo dňa 17. 12. 2013 a rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11S/4/2012-35 zo dňa 21. 08. 2012 sa zrušuje a vec sa Krajskému súdu v Nitre vracia na ďalšie konanie.“

Vec sťažovateľa bola v súlade s Rozvrhom práce ústavného súdu na obdobie 1. 3. 2014 – 28. 2. 2015 pridelená ako sudcovi spravodajcovi sudcovi ústavného súdu JUDr. Rudolfovi Tkáčikovi, členovi III. senátu ústavného súdu. Členka tohto senátu, sudkyňa JUDr. Jana Baricová 8. decembra 2015 oznámila podľa § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde dôvody svojho vylúčenia z rozhodovania o sťažnosti sťažovateľa.

Podľa § 28 ods. 3 prvej vety zákona o ústavnom súde v spojení s čl. IV ods. 1 písm. c) Rozvrhu práce ústavného súdu na obdobie 1. 3. 2015 – 29. 2. 2016 (ďalej len „rozvrh práce“) I. senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 573/2015-6 zo 16. decembra

2015 vylúčil sudkyňu ústavného súdu JUDr. Janu Baricovú z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sp. zn. Rvp 2033/2014.

Na základe uvedených skutočností podľa čl. III ods. 1 písm. a) v spojení s čl. II ods. 4 treťou odrážkou rozvrhu práce rozhodoval pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa III. senát ústavného súdu v zložení: JUDr. Rudolf Tkáčik – predseda senátu, JUDr. Ivetta Macejková – členka senátu a JUDr. Ľubomír Dobřík – člen senátu.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom.

Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o ňom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrana tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorého namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 11 S 4/2012-35 z 21. augusta 2012 vydaný v rámci správneho súdnictva, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti nemu bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľ aj využil), a preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie o nej.

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa rozsudkom najvyššieho súdu zo 17. decembra 2013 v konaní sp. zn. 5 Sžf 90/2012 ústavný súd uvádza, že za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým tento potvrdil prvostupňový rozsudok krajského súdu o zamietnutí tzv. správnej žaloby sťažovateľa. Sťažovateľ sa nestotožňuje s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom rozhodnutí, ktorý podľa neho vychádza z nesprávneho vyhodnotenia skutkového stavu, ako aj z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite

zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti i jej príloh dospel k záveru, že sťažovateľove námietky voči odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu nie sú dôvodné. Skutkové ani právne závery najvyššieho súdu nemožno za žiadnych okolností vyhodnotiť ako tak excesívne a bez základu v pravidlách formálnej logiky, že by do nich mohol ústavný súd ako súdny orgán ústavne oddelený od sústavy všeobecných súdov vstúpiť a korigovať ich.

Z odôvodnenia odvolacieho rozsudku evidentne vyplýva, že najvyšší súd v medziach sťažovateľovej žaloby a v limitoch daných rozsahom a dôvodmi jeho odvolania akceptoval spôsob, akým daňové orgány vyhodnotili dôkazy vykonané v daňovom konaní. Sťažovateľov názor, že len na podklade dlhodobých obchodných vzťahov s jeho dodávateľom založiť vedomosť o prípadnom protiprávnom konaní tohto dodávateľa je nedostačujúce, predstavuje v podstate polemiku s vyhodnotením konkrétnej skutočnosti, ktorá v daňovom konaní vyšla najavo.

V nadväznosti na to hodno poukázať, že správca dane vzhľadom na spoľahlivo preukázané porušovanie povinností plynúcich z právnej regulácie nakladania s drevom uniesol dôkazné bremeno týkajúce sa účinného spochybnenia reálnosti dodávok dreva. V takej situácii sa daňové bremeno podľa právnej úpravy dokazovania v daňovom konaní presúva na daňový subjekt. Ústavný súd už judikoval, že ak správca dane preukázateľne spochybní vierohodnosť, pravdivosť alebo úplnosť dôkazov predložených daňovým subjektom, potom možno konštatovať, že správca dane splnil svoju dôkaznú povinnosť, a v takom prípade je opäť len na daňovom subjekte, či predložením alebo navrhnutím ďalších dôkazov vyvráti spochybnenie jeho pôvodných dôkazov správcem dane. Naznačeným spôsobom dochádza v procese dokazovania v daňovom konaní k presúvaniu dôkazného bremena medzi správcem dane a daňovým subjektom, čo predstavuje praktické

vyjadrenie kombinácie uplatňovania zásady vyhľadávacej a zásady prejednávanej (III. ÚS 401/09).

Bez toho, že by sa ústavný chcel štylizovať do pozície skutkového súdu, ktorá mu nepatrí, ale predsa v záujme presvedčivého odôvodnenia svojho uznesenia považuje za podstatné uviesť, že predovšetkým z obsahu odôvodnenia prvostupňového rozsudku krajského súdu, ktorý z hľadiska dôvodov tvorí jednotu s odvolacím rozsudkom najvyššieho súdu (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 327/08), plynie podrobný skutkový obraz prejednávanej veci. Správca dane v rámci vykonávanej daňovej kontroly orientoval svoju pozornosť na dodávku sporného dreva sťažovateľovi. Takýto postup je logický, keďže jadrom prípadu bolo posúdenie oprávnenosti sťažovateľom realizovaného odpočítania dane, ktorú zaplatil svojmu dodávateľovi. Naproti tomu sťažovateľova obrana v priebehu konania o jeho žalobe sa orientovala hlavne na argumentáciu o spracovaní už dodaného dreva, resp. o jeho následnej podnikateľskej realizácii („*odberateľské faktúry, faktúry za porez dreva*“), čím zamýšľal preukázať reálnosť dodávok dreva. Sťažovateľ však opomenul, že základom pre nepriznanie nároku na odpočítanie dane neboli pochybnosti správcu dane o samotnej existencii sporného dreva, ale jeho relevantné pochybnosti o tom, že drevo sťažovateľovi dodal subjekt (spoločnosť [REDAKOVANÉ]) uvedený ako dodávateľ na faktúrach predstavujúcich formálny základ pre odpočítanie dane.

Najvyšší súd v súvislosti so skutočnosťami popísanými v predchádzajúcom odseku výstižne uviedol, že „*prevažným dodávateľom drevnej guľatiny pre žalobcu bola v roku 2006 obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], so sídlom v [REDAKOVANÉ], ktorá mala nadobudnúť guľatinu od svojho dodávateľa obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], so sídlom vo [REDAKOVANÉ]. Žalobca ako spracovateľ dreva (§ 24 ods. 4 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch) na vyzvanie správcu dane relevantné doklady o pôvode a existencii predmetného dreva nepredložil. Takéto doklady nepredložila ani spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorej mala dodať predmetnú guľatinu spoločnosť [REDAKOVANÉ] Konateľ obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] poprel akúkoľvek spoluprácu so spoločnosťou [REDAKOVANÉ]. Uviedol, že s touto spoločnosťou nikdy neobchodoval, žiadne faktúry pre túto spoločnosť nevystavil a konateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nepozná. K predloženým*

predmetným faktúram uviedol, že od tlačok pečiatky na predmetných faktúrach nie je totožný s pečiatkami, ktoré používa jeho spoločnosť.“

Z citovaných zistení potom najvyšší súd uzavrel, že sťažovateľ „v konaní nepreukázal, že vecné plnenia fakturované vyššie označenými faktúrami boli žalobcovi vôbec dodané, a že boli dodané práve obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ] (správne malo byť [REDAKOVANÉ], pozn.), keď ani táto spoločnosť nepreukázala dodanie predmetnej smrekovej guľatiny od spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Žalobca tak v konaní neunesol dôkazné bremeno v zmysle § 29 ods. 8 zákona o správe daní.“

Z popísaných skutočností, ako aj z citovaných záverov najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu na prvý pohľad vyplýva ich akceptovateľnosť v ústavnoprávnej rovine plynúcej z požiadaviek podľa čl. 46 ods. 1 ústavy i podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zreteľne totiž naznačujú, že dôkazy predkladané sťažovateľom neboli spôsobilé vyvrátiť skutkové závery daňových orgánov. Ak za týchto okolností súdy konajúce v správnom súdnictve nedospeli k záveru o zásahu do subjektívnych práv a právom chránených záujmov sťažovateľa na báze nezákonnosti postupov a rozhodnutí orgánov daňovej správy, nemožno im z ústavného hľadiska nič vytknúť.

Pokiaľ ide o sťažovateľovu argumentáciu judikatúrou Súdneho dvora obsiahnutou v rozsudku z 12. januára 2006 v spojených veciach C-354/03, C-355/03 a C-484/03 (Optigen a spol.), najvyšší súd dospel k názoru, že právna veta predmetného rozsudku odráža skutkový stav odlišný od sťažovateľovho prípadu. Najvyšší súd doslova uviedol, že predmetný rozsudok Súdneho dvora „predpokladá dodávky, ktoré samé o sebe nie sú poznačené podvodom a skutočnosť, že platiteľ v reťazci dodávok nevedel a ani vedieť nemohol o podvodnej povahe plnenia. V danom prípade bolo povinnosťou žalobcu ako spracovateľa dreva požadovať od svojho dodávateľa obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] doklady preukazujúce pôvod predmetného dreva v zmysle § 24 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch dreva a vyhl. č. 232/2006 Z. z., a to predovšetkým za účelom preukázania pôvodu dreva. Pokiaľ mu dodávateľ, t. j. obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] predmetné doklady nepredložila, žalobca nepochybne vedel, resp. mal vedieť, že nejde o legálne dodávky a takéto dodávky nemal prevziať.“

Pri hodnotení právneho názoru najvyššieho súdu neušlo pozornosti ústavného súdu, že v označenej kauze „Optigen a spol.“ Súdny dvor riešil problém, či je nevyhnutné posudzovať právo na odpočítanie dane na konkrétnom stupni hospodárskeho reťazca so všetkými plneniami, ktoré vytvárajú cyklus v reťazci dodávok, alebo či toto právo je viazané na pojem hospodárskej činnosti ako kategóriu uplatňovanú v mechanizme dane z pridanej hodnoty nezávisle na cieľoch a výsledkoch dotknutých plnení. Rozhodnutie Súdneho dvora je napokon potvrdením zásadného významu neutrality zdaňovania daňou z pridanej hodnoty. Neutralita bráni všeobecnej diferenciacii medzi zákonnými a nezákonnými operáciami. Vyplýva z nej, že z označenia konania za neprípustné nevyplýva sama osebe výnimka zo zdanenia (pozri bod 49 predmetného rozsudku Súdneho dvora).

V sťažovateľovom prípade sa teda do rozhodujúcej pozície dostala skutočnosť, že sťažovateľ už dlhší čas s označeným dodávateľom obchodoval a že od neho žiadne doklady vyžadované predpismi lesného práva nedostal, hoci ich dostať mal. Tento aspekt v odôvodneniach svojich rozhodnutí popísali tak krajský súd, ako aj najvyšší súd. Nemožno však opomenúť, že nezanedbateľná pochybnosť o zákonnosti postupu sťažovateľovho dodávateľa nezostala v skutkovom a právnom obraze kauzy osamotená. Pristúpil k nej aj fakt, že sťažovateľ si mal byť vedomý protiprávnosti faktu, že mu jeho dodávateľ doklady vyžadované špecifickým charakterom dodávaného tovaru nepredložil. Súčasne ústavný súd zdôrazňuje, že signály protiprávnosti v postupe dodávateľa daňové orgány nepoužili na účel akéhokoľvek definitívneho právneho hodnotenia tohto postupu (napokon to im ani vzhľadom na ich pôsobnosť ani neprináleží). Založili na nich iba dôvodné pochybnosti vo vzťahu k reálnosti uskutočnenia dodávky dreva od označeného dodávateľa. Sťažovateľovi ako daňovému subjektu nič nebránilo tieto pochybnosti relevantnou dôkaznou aktivitou vyvrátiť, a tým obhájiť uplatňované právo na odpočítanie dane. Svoje dôkazné bremeno však sťažovateľ neunesol, preto mu v daňovej kauze nebolo možné priznať úspech.

Z uvedených dôvodov ústavný súd považuje právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno na preukázanie splnenia zákonných

podmienok na odpočítanie dane z pridanej hodnoty, za ústavne akceptovateľný. Odôvodnenie napadnutého rozsudku poskytuje dostatočný podklad pre uvedený právny záver, pričom poskytuje primeranú odpoveď aj na sťažovateľom uplatnené námietky, preto ho nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Najvyšší súd dostatočným spôsobom odôvodnil, prečo odvolacie námietky sťažovateľa považoval za nedôvodné a prečo nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci. Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu.

Pretože napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nesignalizuje svojvôľu ani nedostatočnosť odôvodnenia, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto hodnotenia nahrádzať. Sťažnosti sťažovateľa je preto v časti smerujúcej odvolací rozsudok najvyššieho súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde zjavne neopodstatnená.

3. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2016